

Tezaurul monetar de la Segarcea Vale-jud. Teleorman (sec. XVIII-XIX)

Veronica Predoi, Maria Rădulescu

Tezaurul care îl prezentăm a fost inventariat în colecțiile Muz. Jud. Teleorman ca fiind descoperit pe raza localității Segarcea Vale aflată la nordul fostei plase a Călmățuiului pe dealul dedeasupra Șieului care se întinde paralel cu lunca Oltului¹.

Cele 59 de monede prezentate în catalog sunt numai nominale mari de argint bătute în monetăriile capitalei Porții otomane² și anume: yüzlük-33 exemplare, ikilik-20 exemplare, kuruş-5 exemplare, altmışlik-1 exemplar. Cea mai veche emisiune este un altmışlik din anul 13 al domniei sultanului Abdülhamid I (1774-1789) emisă în anul 1776-1777, iar cele mai recente sunt un ikilik și un yüzlük din anul 15 al domniei lui Selim III (1789-1807), adică emisiuni din anii 1803-1804. Ikilikul valora 80 de parale și a fost pus pentru prima dată în circulație în anul 1789. Moneda cântărea 9 carate la început, dar valoarea ei va scade cu timpul, ajungând la 4 carate la 1821³. Yüzlük valora 100 de parale și a fost bătut pentru prima dată în anul 1791 de sultanul Selim III în cadrul unei încercări disperate de a face față presiunii inflaționiste determinate de o economie bolnavă și înapoiată care intra într-o concurență inegală și ca atare sortită pierderii. Kuruşul sau guruşul cum era cunoscut în documentele timpului a fost bătut după modelul florinului de argint și valora 40 de parale. Atât ikilikul cât și yüzlükul sunt multiplii kuruşului care fusese bătut prima dată în anul 1687 de sultanul Süleiman II și adoptată ca unitate monetară în operațiunile financiare din Țările Române⁴. Deci tezaurul în totalitate este echivalat cu 5280 parale sau 66 taleri, sau 132 lei nominali. Dăm în continuare prețurile unor produse din această perioadă. Astfel o chilă de orz se vindea cu 5 guruși (5 lei), un sclav de 10 ani costa 650 guruși, un ceasornic 130 guruși, 50 harabale de lemne de foc 134 guruși și 3 parale⁵. La Brașov o pereche de boi mici costa 95 lei turcești, o pereche de boi mari-135 lei, o oaie mare-4 florini (1 florin egal 1 leu) o dulamă nouă-110 lei, paftale de argint-150 florini renani, cercei argint-10 florini renani, o scândură-7 parale, iar alta mai mare-16 parale⁶. Deci valoarea tezaurului era destul de consistentă și puteau achiziționa cu acesta diverse produse ale timpului.

Îngroparea tezaurului în anul 1804-1805 poate fi legată de instabilitatea din zonă generată în principal de invaziile pustiitoare ale achingiilor și adalâilor conduși de vestitul pașă al Vidinului Pasvan Oglu.

Catalog

IMPERIUL OTOMAN

Abdülhamid I (1774-1789)

1. Ciftezolta – altmışlik. An 13. Nuri Pere 674. 26,20 g, 43 mm. Inv. 12740

Selim III (1789-1807)

¹ George Ion Lahovari, *Marele dicționar geografic al României*, vol. V, fascicola II, Buc. 1902, p. 371.

² Identificarea pieselor din tezaur s-a făcut cu ajutorul cataloagului Nuri Pere, *Osmarilarda Madenî paralar*, Istanbul. 1968.

³ H. Dj. Siruni, *Monedele turcești în Țările Române*, București, 1944, p. 57.

⁴ Vezi detalii la Paraschiva Stancu, George Trohani, *Un tezaur monetar de la sfârșitul sec. XVIII descoperit în comuna Dobra, jud. Dâmbovița*, CN, III, 1980, p. 117-120.

⁵ *Catalogul documentelor turcești*, I, doc. nr. 111, 848, 875.

⁶ *Catalogul documentelor românești din Arhivele Statului Brașov*, II, 1800-1825, regestele nr. 178, 538, 553, 815, 944, 1153, 1163.

- 2-9. Yüzlük. An 1. Nuri Pere 705. 29,20 g, 43 mm; 30 g, 43,5 mm; 30,90 g, 42,5 mm; 31,10 g, 45 mm; 31,30 g, 44 mm; 31,80 g, 44 mm; 32 g, 44,5 mm; 32 g, 43 mm. Inv. 12743, 12736, 12716, 12719, 12730, 12727, 12690, 12700.
- 10-11. İkilik. An 1. Nuri Pere 706. 24,90 g, 41 mm; 26,02 g, 43 mm. Inv. 12737, 12746.
- 12-15. Yüzlük. An 2. Nuri Pere 705. 30,80 g, 43,5 mm; 31,10 g, 42 mm; 31,20 g, 43 mm; 32,10 g, 42 mm. Inv. 12741, 12728, 12726, 12725.
- 16-17. İkilik. An 2. Nuri Pere 706. 24,50 g, 41 mm; 24,70 g, 40 mm.(perforație recentă făcută de descoperitor) Inv. 12724, 12748.
- 18-21. İkilik. An 3. Nuri Pere 706. 24,15 g, 43 mm; 24,40 g, 41 mm; 24,90 g, 41 mm; 26 g, 43 mm. Inv. 12718, 12742. 12695. 12698.
- 22-27. Yüzlük. An 4. Nuri Pere 705. 31 g, 43 mm; 31,10 g, 43 mm; 31,10 g, 43 mm; 31,35 g, 45 mm; 32,10 g, 44 mm. Inv. 12709, 12705, 12732, 12704, 12710, 12711.
- 28-30. İkilik. An 4. Nuri Pere 706. 24,50 g, 42 mm; 25,15 g, 42 mm; 25,20 g, 40 mm. Inv. 12731, 12701, 12693.
31. Yüzlük. An 5. Nuri Pere 705. 31,5 g, 43,5 mm. Inv. 12707.
- 32-34. İkilik. An 5. Nuri Pere 706. 24,50 g, 40 mm; 24,75 g, 42,5 mm; 25,65 g, 41 mm. Inv. 12691, 12709, 12715.
- 35-36. Yüzlük. An 6. Nuri Pere 705. 30,55 g, 43 mm; 32,08 g, 43 mm. Inv. 12734, 12723.
- 37-38. İkilik. An 6. Nuri Pere 706. 24,75 g, 42,5mm; 25,50 g, 44,5 mm. Inv. 12714, 12702.
39. İkilik. An 7. Nuri Pere 706. 25,15 g, 42 mm. Inv. 12696.
- 40-45. Yüzlük. An 8. Nuri pere 705. 31 g, 44 mm; 31 g, 45 mm; 31,15 g, 45 mm; 31,5 g, 44 mm; 31,50 g, 42,5 mm; 32,10 g, 45 mm. Inv. 12697, 12708, 12729, 12692, 12739, 12738.
- 46-47. Idem. An 9. 31,75 g, 44 mm; 32 g, 45 mm. Inv. 12694, 12717.
48. İkilik. An 9. Nuri Pere 706. 25,70 g, 42 mm. Inv. 12699.
49. Idem. An 11. 26,10 g, 41 mm. Inv. 12745.
- 50-51. Kuruş. An 11. Nuri Pere 707. 17,18 g, 37 mm; 19,50 g, 39 mm. Inv. 12722, 12713.
52. İkilik. An 13. Nuri Pere 706. 25,10 g, 43 mm. Inv. 12733.
- 53-54. Kuruş. An 13. Nuri Pere 707. 18,80 g, 39 mm; 19,50 g, 40 mm. Inv. 12721, 12706.
55. İkilik. An 15. Nuri Pere 706. 27,80 g, 38,5 mm. Inv. 12712.
56. Kuruş. An 15. Nuri Pere 707. 18,80 g, 39 mm. Inv. 12720.
- 57-58. Yüzlük. An emitere şters sau ruptă în zona respectivă. Nuri Pere 705. 31,50 g, 43 mm(două fragmente, distrusă de descoperitor), 30,20 g, 45 mm. Inv. 12744, 12747.
59. İkilik. An emitere şters. Nuri Pere 706. 24 g, 43 mm. Inv. 12735.